

Zasady współpracy szkoły ćwiczeń

Spis treści

WSTĘP	3
CZYNNIKI WYZNACZAJĄCE ZASADY WSPÓŁPRACY	4
ZAŁĄCZNIK 1	8
1. Akty prawne dotyczące podmiotów zaangażowanych w tworzenie i funkcjonowanie szkoły ćwiczeń	8
2. Akty prawne, które umożliwiają podjęcie współpracy ze szkołą ćwiczeń.....	14

▶▶▶ WSTĘP

Ekspertsi opracowujący koncepcję szkoły ćwiczeń zdefiniowali dla tej placówki zadania nakierowane na umożliwienie czynnym nauczycielom rozwoju kompetencji w drodze do mistrzostwa zawodowo-osobistego oraz inspirowanie do doskonalenia swojej pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej. Ponadto szkoła ćwiczeń powinna umożliwić studentom – przyszłym nauczycielom poznanie w praktyce specyfiki tego zawodu i zetknięcie z rzeczywistością szkolną.

Koncepcja szkoły ćwiczeń zakłada więc, że jest ona nie tylko miejscem odbywania praktyk studenckich, lecz także – przede wszystkim – miejscem umożliwiającym rozwój własny (organizacyjne uczenie się) oraz udzielającym wsparcia w rozwoju szkół i placówek edukacyjnych z jej najbliższego otoczenia. Jest to także przestrzeń do wspólnego działania wszystkich podmiotów, które z prezentowaną koncepcją zostały zaproszone do utworzenia i rozwijania szkoły ćwiczeń.

Aktywność zewnętrzna szkoły ćwiczeń, wspierająca doskonalenie kadr lokalnej oświaty, powinna przyjąć formę zaplanowanych działań wynikających z przemyślanego zaadaptowania *Modelu* do potrzeb i możliwości lokalnego środowiska. Działania szkoły ćwiczeń nie mogą zakłócić procesu dydaktycznego, opiekuńczego i wychowawczego szkoły, gdzie nauczanie/uczenie się uczniów jest najważniejsze. Niezbędne zatem jest dokładne zaplanowanie zadań, ustalenie zasad współpracy, form realizacji, a także sposobów ewaluacji tych działań, służące nie tylko rozwojowi szkoły ćwiczeń, ale przede wszystkim rozwijaniu lokalnej oświaty, w tym kompetencji kadry pedagogicznej.

Gwarantem bezkolizyjności obu procesów jest włączenie kompetencji, doświadczenia zawodowego nauczycieli i aktywności szkoły ćwiczeń w lokalny system doskonalenia i kształcenia nauczycieli. Placówki tego systemu powinny rozsądnie czerpać z potencjału szkoły ćwiczeń: zasobów lokalowych, sprzętowych, kadrowych, z poszanowaniem otwartości grona pedagogicznego szkoły ćwiczeń do dzielenia się wiedzą. Równocześnie powinny one partycypować w kształceniu przyszłej kadry nauczycielskiej, wspierać czynnych zawodowo nauczycieli lokalnego środowiska oraz stwarzać przestrzeń do rozwoju kompetencji kluczowych uczniów.

Systematyczna i rzeczysta współpraca pomiędzy partnerami zewnętrznymi a szkołą ćwiczeń jest kluczowa dla rozwoju szkoły ćwiczeń. Instytucje doskonalenia nauczycieli (PPP, PDN, BP) oraz uczelnie będą z jednej strony partycypować w rozwoju potencjału szkoły ćwiczeń, a z drugiej – popularyzować jej osiągnięcia w środowisku lokalnym. To pozwoli na implementację sprawdzonych w szkole ćwiczeń form i metod pracy do praktyki pedagogicznej w innych szkołach i placówkach oświatowych, a także podejmowanie działań w celu adaptacji nowych trendów do praktyki szkolnej. Nie bez znaczenia jest także udział, a właściwie towarzyszenie, kuratora oświaty i samorządu lokalnego w działaniach szkoły ćwiczeń. Umożliwi to rekomendowanie obszarów i kierunków działania szkoły ćwiczeń i jej partnerów, promocję tych działań, a przede wszystkim zwiększy wykorzystanie efektów dla rozwoju oświaty.

▶▶▶ CZYNNIKI WYZNACZAJĄCE ZASADY WSPÓŁPRACY

Głównymi czynnikami wpływającymi na ustalenie zasad współpracy są:

1. Przepisy prawa określające zadania poszczególnych instytucji odpowiedzialnych za utworzenie i funkcjonowanie szkoły ćwiczeń.

Przepisy prawne regulujące zadania oraz sposoby ich realizacji zostały zawarte w Załączniku nr 1 i zdaniem ekspertów opracowujących koncepcję szkoły ćwiczeń stanowią podstawę do podjęcia współpracy przez wszystkich adresatów tego projektu, zmierzającej do utworzenia i funkcjonowania szkoły ćwiczeń.

2. Wnioski z diagnoz i badań prowadzonych na szczeblu centralnym przez:
 - ministra edukacji narodowej,
 - instytuty badawcze,
 - uczelnie,
 - Centralną Komisję Egzaminacyjną

Na podstawie tych wniosków formułowane są kierunki polityki oświatowej państwa. Stanowią one podstawę do planowania działań na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły i pomagają szkołom oraz placówkom zajmującym się doskonaleniem nauczycieli w przygotowaniu konkretnych rozwiązań wspomagających ten proces. Istotną rolę w podnoszeniu jakości pracy szkoły należy przypisać także uczelniom, które łącząc prace badawcze w obszarze edukacji z praktycznym przygotowaniem studentów do zawodu nauczyciela, stwarzają okazję do sprawdzania nowych rozwiązań dydaktycznych i organizacyjnych. Tak rozumiane towarzyszenie szkole w jej rozwoju stanowi podstawę do stawiania celów, planowania działań i podejmowania różnorodnych sposobów realizacji.

3. Wnioski z diagnoz i badań prowadzonych na szczeblu regionalnym lub lokalnym przez:
 - kuratora oświaty,
 - okręgowe komisje egzaminacyjne,
 - placówki wspomaganie,
 - szkoły i placówki oświatowe,
 - jednostki samorządu terytorialnego,
 - uczelnie.

Wnioski te służą do określenia obszarów ważnych dla danego regionu oraz stanowią podstawę do planowania zadań dla placówek doskonalenia nauczycieli. Poszerzone o zdefiniowane lokalnie potrzeby i zasoby edukacyjne umożliwiają opracowanie lokalnych strategii oświatowych, uwzględniających np. utworzenie szkoły ćwiczeń.

4. Zadania dla poszczególnych uczestników działań związanych z utworzeniem i wspieraniem szkół ćwiczeń.

Przygotowanie zasad współpracy pomiędzy poszczególnymi podmiotami odpowiedzialnymi za szkołę ćwiczeń nie jest możliwe bez określenia zadań dla tych podmiotów. Zgodnie z zapisami prawa oświatowego (por. Załącznik 1) oraz założeń projektowych:

Rolą dyrektora szkoły ćwiczeń jest:

- budowanie zasad obowiązujących w szkole w oparciu o zinternalizowane wartości;
- pobudzanie kreatywności nauczycieli;
- wprowadzanie i akceptowanie zmian oraz gotowość do uczenia się od innych;
- elastyczność w planowaniu i działaniu;
- zapewnienie rozwoju szkole i wszystkim osobom z nią związanym;
- kształtowanie relacji w szkole opartych na wzajemnym zaufaniu;
- stwarzanie sytuacji, w których nauczyciele mogą próbować nowych rozwiązań oraz partycypować w podejmowaniu kluczowych decyzji;
- wspieranie nauczycieli w sytuacjach kryzysowych.

Rolą nauczycieli w szkole ćwiczeń jest:

- poszukiwanie nowych rozwiązań w uczeniu uczniów;
- aktywne doskonalenie własnego warsztatu pracy;
- analizowanie dotychczas stosowanych strategii uczenia i modyfikowanie ich zgodnie z potrzebami uczniów;
- podejmowanie wyzwań związanych z wdrażaniem zdobytej wiedzy i umiejętności w pracy z uczniami;
- współpraca z innymi nauczycielami;
- gotowość do dzielenia się wiedzą i doświadczeniem.

Rolą placówek doskonalenia nauczycieli jest wsparcie szkoły ćwiczeń poprzez:

- organizowanie i prowadzenie wsparcia metodycznego dla nauczycieli szkół ćwiczeń;
- organizowanie i prowadzenie wspomaganie w szkole ćwiczeń i szkołach współpracujących ze szkołą ćwiczeń, w tym: pomoc w diagnozowaniu potrzeb szkoły, ustalenie sposobów działania prowadzących do zaspokojenia potrzeb szkoły, zaplanowanie form wspomaganie i ich realizację, wspólną ocenę efektów i opracowanie wniosków z zaplanowanych form wspomaganie;
- organizowanie i prowadzenie sieci współpracy i samodoskonalenia dla nauczycieli i dyrektorów;
- organizowanie i prowadzenie szkoleń, warsztatów metodycznych i przedmiotowych, seminariów, konferencji szkoleniowych oraz innych form doskonalenia zawodowego nauczycieli i dyrektorów;
- udzielanie konsultacji oraz innych form indywidualnego wsparcia (coaching, mentoring);
- upowszechnianie przykładów dobrej praktyki;
- przygotowywanie materiałów szkoleniowych i informacyjnych.

Dodatkowo placówka doskonalenia nauczycieli powinna wspierać szkołę ćwiczeń w opracowywaniu planu pracy, uwzględniającego potrzeby współpracujących z nią szkół, w oparciu o diagnozę.

Rolą poradni psychologiczno-pedagogicznej jest wsparcie szkoły ćwiczeń poprzez:

- udzielanie szkole pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży;
- wspomaganie szkoły w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych we współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli i bibliotekami pedagogicznymi;
- realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję szkoły;
- organizowanie i prowadzenie wspomaganie szkoły w zakresie zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych;
- udzielanie nauczycielom i wychowawcom pomocy w rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży, w rozwijaniu zainteresowań i zdolności uczniów.

Rolą biblioteki pedagogicznej jest wsparcie szkoły ćwiczeń poprzez:

- gromadzenie i udostępnianie specjalistycznego zasobu zbiorów wraz z profesjonalnym warsztatem informacyjno-wyszukiwawczym;
- pełnienie roli eksperta w wykorzystywaniu przez nauczycieli otwartych zasobów edukacyjnych, wyszukiwaniu i selekcjonowaniu informacji oraz prowadzeniu działań na rzecz wzmocnienia kompetencji informacyjnych uczniów;
- współpracę z nauczycielami bibliotekarzami szkół ćwiczeń na rzecz wzmocnienia roli i wizerunku bibliotek szkolnych, poszerzenie ich zasobów i oferty edukacyjnej dla uczniów i nauczycieli;
- budowanie przestrzeni do realizacji projektów edukacyjnych, interdyscyplinarnych działań twórczych;
- udostępnianie miejsca do prowadzenia badań edukacyjnych oraz forum konfrontowania poglądów, wymiany myśli i doświadczeń;
- prowadzenie szkoleń specjalistycznych, w tym w zakresie rozwijania kompetencji TIK,
- udostępnianie przestrzeni do upowszechniania przykładów dobrych praktyk, nowatorstwa i innowacji;
- tworzenie sfery wzajemnych inspiracji do efektywnego uczenia się;
- prowadzenie działań animacyjno-kulturalnych nakierowanych na rozwijanie zainteresowań czytelniczych uczniów, aktywności pozaszkolnej oraz upowszechniania modelu uczenia się przez całe życie.

Rolą uczelni jest współpraca ze szkołą ćwiczeń poprzez:

- budowanie symetrycznego, relacyjnego modelu współpracy, opartego na ciągłej wymianie doświadczeń;
- aktywne włączanie się do lokalnego i krajowego dyskursu na temat profesjonalizacji zawodu nauczyciela w ramach współpracy z instytucjami wspomaganiami, a także do opracowywania materiałów dydaktycznych, doniesień z badań itp.;
- budowanie przestrzeni rozwoju zawodowego nauczycieli szkoły ćwiczeń i nauczycieli akademickich (np. przez prowadzenie badań empirycznych w szkole, zdobywanie stopni naukowych przez wybitnych nauczycieli-praktyków);
- podniesienie efektywności kształcenia studentów;
- zbliżenie środowisk: akademickiego i szkolnego w działaniach edukacyjnych adresowanych do uczniów zdolnych oraz promujących innowacje pedagogiczne, np. autorskie programy nauczania).

Rolą organu nadzoru pedagogicznego jest tworzenie warunków do funkcjonowania szkoły ćwiczeń poprzez:

- koordynowanie działalności szkół ćwiczeń w danym województwie przez wizytatora wskazanego przez kuratora oświaty;
- dostarczanie placówkom doskonalenia nauczycieli, poradniom psychologiczno-pedagogicznym oraz bibliotekom pedagogicznym analiz wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego (w celu ukierunkowania ich współpracy z radą pedagogiczną szkół ćwiczeń w zakresie poszukiwania przyczyn sukcesów i porażek, budowania wsparcia prorozwojowego poprzez projektowanie działań wspierających je w osiąganiu najwyższych efektów pracy);
- inspirowanie dyrektorów i nauczycieli do podejmowania innowacji pedagogicznych, metodycznych i organizacyjnych;
- wsparcie merytoryczne nauczycieli szkół przy opracowywaniu i wprowadzaniu innowacji (konsultacje, KO);
- uczestnictwo w spotkaniach/radach pedagogicznych poświęconych omawianiu spraw dotyczących praktyk studenckich, doskonalenia zawodowego i innych;
- diagnozowanie problemów i potrzeb szkół ćwiczeń (tworzenie narzędzi diagnostycznych);
- wsparcie merytoryczne i metodyczne kadry pedagogicznej szkół ćwiczeń poprzez dobór do potrzeb tematyki grantów;

- wykorzystywanie wyników diagnoz do kreowania polityki regionalnej;
- wskazywanie „obszarów wsparcia” nauczycieli przez szkoły ćwiczeń w danym roku szkolnym (w oparciu o zdiagnozowane potrzeby);
- uczestnictwo wizytatora w wybranych obserwacjach zajęć;
- udzielanie (w miarę możliwości) pomocy i wsparcia w wyposażeniu szkoły w nowoczesny sprzęt, np. komputerowy;
- promowanie przykładów dobrych praktyk (publikowanie artykułów w biuletynach oświatowych, umożliwianie prezentacji przykładów dobrych praktyk podczas organizowanych konferencji, seminariów);
- wykorzystywanie wniosków z obserwacji przebiegu procesów edukacyjnych w szkołach ćwiczeń do kreowania kierunków rozwoju i doskonalenia innych szkół.

Rolą organu prowadzącego jest administrowanie szkołą ćwiczeń poprzez:

- właściwą organizację i zapewnienie warunków lokalowych w szkołach ćwiczeń;
- zapewnienie odpowiedniego wyposażenia szkoły w sprzęt i środki dydaktyczne;
- pomoc w zapewnieniu kadry nauczycielskiej o wysokich kwalifikacjach;
- zapewnienie warunków do kształcenia praktycznego studentów i doskonalenia zawodowego nauczycieli;
- wykorzystanie szkoły ćwiczeń do budowania strategii oświatowych.

Aby tak postawione zadania mogły być efektywnie zrealizowane, konieczne jest, aby wszyscy partnerzy, podejmując współpracę:

- postrzegali szkołę ćwiczeń jako środowisko edukacyjne, otwarte na aktywne, nowatorskie i refleksyjne rozumienie procesu uczenia się/nauczania;
- podejmowali działania w atmosferze dialogu i życzliwego wsparcia;
- szanowali i respektowali normy i systemy wartości wszystkich partnerów;
- przyjmowali odpowiedzialność za podejmowane decyzje;
- byli otwarci na inicjatywy partnerów w zakresie wspomagania szkoły ćwiczeń;
- utrzymywali systematyczne kontakty z partnerami umożliwiające dostosowywanie oferty do potrzeb oraz efektywną realizację i ewaluację podejmowanych działań.

Zasady te wraz z rzetelnie przeprowadzoną diagnozą zasobów lokalnego środowiska edukacyjnego (w zakresie zasobów wiedzy, kompetencji ludzi, infrastruktury, posiadanych doświadczeń z dotychczasowej współpracy i realizacji wspólnych działań) będą stanowić podstawę do określenia zasad współpracy na poziomie lokalnym.

Powyższe czynniki mogą mieć wpływ na powstanie i funkcjonowanie szkół ćwiczeń w okresie realizowania projektu „Wspieranie tworzenia szkół ćwiczeń”, a następnie podczas zachowywania trwałości jego działań. To także będzie decydowało o tym, czy szkoła ćwiczeń stanie się elementem systemu kształcenia i doskonalenia nauczycieli i czy będzie wykorzystywana w procesie wspierania nauczycieli w rozwijaniu ich kompetencji oraz podejmowaniu działań na rzecz rozwoju uczniów.

▶▶▶ ZAŁĄCZNIK 1

1. Akty prawne dotyczące podmiotów zaangażowanych w tworzenie i funkcjonowanie szkoły ćwiczeń

NADZÓR PEDAGOGICZNY

Jego rolę i zadania regulują zapisy:

I. Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o Systemie Oświaty (Dz.U. z 2016 r. poz.1943):

Zgodnie z art. 31.1. Kurator oświaty, w imieniu wojewody, wykonuje zadania i kompetencje w zakresie oświaty określone w ustawie i przepisach odrębnych na obszarze województwa, a w szczególności:

- 1) sprawuje nadzór pedagogiczny nad publicznymi i niepublicznymi przedszkolami, innymi formami wychowania przedszkolnego, szkołami, placówkami, placówkami doskonalenia nauczycieli, w tym nad niepublicznymi placówkami doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym, oraz kolegiami pracowników służb społecznych, które znajdują się na obszarze danego województwa; (...)
- 6) realizuje politykę oświatową państwa, a także współdziała z organami jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu i realizowaniu odpowiednio regionalnej i lokalnej polityki oświatowej, zgodnych z polityką oświatową państwa;
- 6c) opracowuje programy wykorzystania środków na dofinansowanie doskonalenia nauczycieli, wyodrębnionych w budżecie wojewody, po zasięgnięciu opinii związków zawodowych, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego; (...)
- 9) współdziała z placówkami doskonalenia nauczycieli, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i bibliotekami pedagogicznymi w realizacji zadań dotyczących diagnozowania, na podstawie wyników nadzoru pedagogicznego, potrzeb w zakresie doskonalenia nauczycieli; (...)
- 10a) opiniuje plany pracy publicznych placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek prowadzonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego i ministra właściwego do spraw rolnictwa;
- 10b) opiniuje arkusze organizacji publicznych szkół i placówek, z wyjątkiem szkół i placówek prowadzonych przez ministrów, w zakresie ich zgodności z przepisami, przedstawiane przez organy prowadzące szkoły i placówki przed zatwierdzeniem arkuszy;
- 11) współdziała z organami jednostek samorządu terytorialnego w zakresie kształtowania i rozwoju bazy materialnej szkół i placówek;
- 12) współdziała z właściwymi organami, organizacjami i innymi podmiotami w sprawach dotyczących warunków rozwoju dzieci i młodzieży, w tym w przeciwdziałaniu zjawiskom patologii społecznej, a także może wspomagać działania tych podmiotów;

Według art. 33.1. nadzór pedagogiczny polega na:

- 1) obserwowaniu, analizowaniu i ocenianiu przebiegu procesów kształcenia i wychowania oraz efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek;

- 2) ocenianiu stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek;
- 3) udzielaniu pomocy szkołom i placówkom, a także nauczycielom w wykonywaniu ich zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych;
- 4) inspirowaniu nauczycieli do innowacji pedagogicznych, metodycznych i organizacyjnych.

W zakresie wymienionym w ust. 1 pkt 1 i 2 nadzorowi podlega w szczególności:

- 1) zgodność zatrudniania nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami;
- 2) realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania;
- 3) przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki;
- 4) przestrzeganie statutu szkoły lub placówki; (...)
- 6) przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia oraz upowszechnianie wiedzy o tych prawach;
- 7) zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.

Nauczyciele, o których mowa w art. 35 ust. 5, wykonujący czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego mają prawo:

- 1) wstępu do szkół i placówek;
 - 2) wglądu do prowadzonej przez szkołę lub placówkę dokumentacji dotyczącej przebiegu nauczania, wychowania i opieki oraz organizacji pracy;
 - 3) udziału w posiedzeniu rady pedagogicznej, po uprzednim powiadomieniu dyrektora szkoły;
 - 4) wstępu w charakterze obserwatora na zajęcia dydaktyczne, wychowawcze, opiekuńcze i inne zajęcia organizowane przez szkołę lub placówkę;
 - 5) przeprowadzania badań służących ocenie efektywności działalności dydaktycznej, wychowawczej oraz opiekuńczej szkół i placówek.
4. Nauczyciele, o których mowa w art. 35 ust. 5, mogą wydawać dyrektorom szkół i placówek zalecenia wynikające z przeprowadzonych czynności wraz z terminem ich realizacji. (...)
 7. W razie stwierdzenia istotnych uchybień w działalności szkoły lub placówki, organ sprawujący nadzór pedagogiczny niezależnie od środków, o których mowa w ust. 4, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ prowadzący szkołę lub placówkę.
 8. Organ sprawujący nadzór pedagogiczny może wydawać organowi prowadzącemu szkołę lub placówkę zalecenia wynikające z czynności nadzoru. Przepisy ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio.

Dodatkowo art. 34.1. mówi, że jeżeli szkoła lub placówka albo organ prowadzący prowadzi swoją działalność z naruszeniem przepisów ustawy, organ sprawujący nadzór pedagogiczny może polecić, w drodze decyzji, usunięcie uchybień w wyznaczonym terminie, z zastrzeżeniem ust. 5.

2. W przypadku stwierdzenia niedostatecznych efektów kształcenia lub wychowania w szkole lub placówce organ sprawujący nadzór pedagogiczny poleca dyrektorowi szkoły lub placówki opracowanie, w uzgodnieniu z organem prowadzącym, programu i harmonogramu poprawy efektywności kształcenia lub wychowania. Wdrożenie programu następuje w terminach określonych w harmonogramie, zaakceptowanych przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny. Program musi uwzględnić uwagi i wnioski zgłoszone przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny.
- 2a. Jeżeli dyrektor szkoły lub placówki nie usunie w wyznaczonym terminie uchybień, o których mowa w ust. 1, nie opracuje lub nie wdroży w określonych w harmonogramie terminach programu poprawy efektywności kształcenia lub wychowania albo nie uwzględni w tym

- programie zgłoszonych uwag i wniosków, organ sprawujący nadzór pedagogiczny występuje do organu prowadzącego szkołę lub placówkę z wnioskiem o odwołanie dyrektora szkoły lub placówki z końcem albo w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia. Wniosek złożony w tej sprawie przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny jest wiążący dla organu prowadzącego szkołę lub placówkę.
- 2b. W przypadku niespełniania przez szkołę lub placówkę na poziomie podstawowym wymagań, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 21a ust. 3, dotyczących efektów w zakresie kształcenia, wychowania i opieki oraz realizacji celów i zadań statutowych, organ sprawujący nadzór pedagogiczny przeprowadza w szkole lub placówce ponowne badanie spełniania wymagań, nie później niż w terminie 3 lat od dnia przekazania dyrektorowi szkoły lub placówki wyników nadzoru pedagogicznego, w którym stwierdzono niespełnianie tych wymagań. (...)
4. Jeżeli szkoła lub placówka prowadzone przez jednostkę samorządu terytorialnego, a także sama jednostka samorządu terytorialnego, nie usunie uchybień wynikłych z naruszenia przepisów ustawy, o których mowa w ust. 1, organ sprawujący nadzór pedagogiczny zawiadamia o tym fakcie wojewodę sprawującego nadzór nad działalnością komunalną.
5. Przepisów ust. 1 i 4 nie stosuje się, jeżeli naruszenie przepisów ustawy nastąpiło w uchwale organu jednostki samorządu terytorialnego. W tym przypadku kurator oświaty jest obowiązany niezwłocznie powiadomić o naruszeniu przepisów ustawy wojewodę.

II. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. z 2015 r. poz. 1270):

§ 3.1. Nadzór pedagogiczny jest realizowany przez wykonywanie zadań i czynności określonych w art. 33 ustawy, w trybie działań planowych lub doraźnych.

§ 4. Nadzór pedagogiczny jest sprawowany z uwzględnieniem:

- 1) współdziałania organów sprawujących nadzór pedagogiczny z organami prowadzącymi szkoły lub placówki, dyrektorami szkół i placówek oraz nauczycielami;
- 2) tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi szkół i placówek;
- 3) pozyskiwania informacji zapewniających obiektywną i pełną ocenę działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki.

§ 5. Formami nadzoru pedagogicznego są:

- 1) ewaluacja;
- 2) kontrola;
- 3) wspomaganie.

Ewaluacja to proces gromadzenia, analizowania i komunikowania informacji na temat wartości działań podejmowanych przez szkołę lub placówkę; wyniki ewaluacji są wykorzystywane w procesie podejmowania decyzji skierowanych na zapewnienie wysokiej jakości organizacji procesów kształcenia, wychowania i opieki oraz ich efektów w szkole lub placówce;

Kontrola obejmuje działania organu sprawującego nadzór pedagogiczny prowadzone w szkole lub placówce w celu oceny stanu przestrzegania przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki;

Wspomaganie obejmuje działania organu sprawującego nadzór pedagogiczny mające na celu inspirowanie i intensyfikowanie w szkole lub placówce procesów służących poprawie i doskonaleniu ich pracy, ukierunkowanych na rozwój uczniów i wychowanków;

§ 6.1. Ewaluacja zewnętrzna jest przeprowadzana w zakresie wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. poz. 1214), zwanych dalej „wymaganiami”.

§ 6.2. Ewaluacja zewnętrzna obejmuje:

- 1) zbieranie i analizowanie informacji o działaniach szkoły lub placówki w zakresie badanych wymagań;
- 2) opisanie działań szkoły lub placówki w zakresie badanych wymagań;
- 3) ustalenie, czy szkoła lub placówka spełnia badane wymagania;
- 4) przygotowanie raportu z ewaluacji, o którym mowa w § 12 ust. 2.

§ 6.3. Szkoła lub placówka spełnia badane wymagania, jeżeli realizuje każde z tych wymagań co najmniej na poziomie podstawowym.

§ 12.2. Zespół lub osoba, którzy przeprowadzają ewaluację zewnętrzną, sporządzają raport z ewaluacji zawierający:

- 1) wyniki ewaluacji obejmujące:
 - a) opis działań szkoły lub placówki w zakresie badanych wymagań,
 - b) ustalenie, czy szkoła lub placówka spełnia badane wymagania;
- 2) wnioski z ewaluacji. (...)

§ 12.4. Organ sprawujący nadzór pedagogiczny (...) przekazuje raport z ewaluacji dyrektorowi szkoły lub placówki oraz organowi prowadzącemu szkołę lub placówkę.

§ 13. W przypadku ustalenia w wyniku ewaluacji zewnętrznej, że szkoła lub placówka nie spełnia wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek w: (...)

- 2) pkt 2–7 części II. Wymagania wobec szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, szkół artystycznych, placówek kształcenia ustawicznego, placówek kształcenia praktycznego oraz ośrodków dokształcania i doskonalenia zawodowego, (...)
- 4) pkt 3 części IV. Wymagania wobec placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych i bibliotek pedagogicznych, (...) – organ sprawujący nadzór pedagogiczny poleca dyrektorowi szkoły lub placówki opracowanie programu i harmonogramu poprawy efektywności kształcenia lub wychowania, zgodnie z art. 34 ust. 2 ustawy, i wyznacza termin realizacji tego polecenia.

§ 14. Kontrola podejmowana przez kuratora oświaty, przewidziana w planie nadzoru, o którym mowa w § 22 ust. 1, jest przeprowadzana z wykorzystaniem arkuszy kontroli zatwierdzonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

§ 15.1. Kontrola jest przeprowadzana przez osobę lub zespół wyznaczonych przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny.

§ 16.1. Osoba upoważniona do przeprowadzenia kontroli (...):

- 1) rzetelnie i obiektywnie ustala stan faktyczny;
- 2) zbiera niezbędne dowody stanowiące podstawę ustaleń kontroli;
- 3) zapewnia dyrektorowi szkoły lub placówki czynny udział w kontroli;
- 4) dokumentuje czynności kontroli.

§ 16.2. Zebrane w toku kontroli dokumenty potwierdzające przebieg i wyniki czynności kontroli stanowią akta kontroli.

§ 17.1. Kontrolujący sporządza protokół kontroli, który zawiera (...) opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości, oraz zalecenia wynikające z przeprowadzonych czynności kontroli wraz z terminem ich realizacji, o których mowa w art. 33 ust. 4 ustawy;

§ 20. Organ sprawujący nadzór pedagogiczny wspomaga szkoły i placówki w szczególności przez:

- 1) przygotowywanie i podawanie do publicznej wiadomości na stronie internetowej organu analiz wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego, w tym wniosków z ewaluacji zewnętrznych i kontroli;
- 2) promowanie wykorzystania ewaluacji w procesie doskonalenia jakości działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki.

§ 21. Osoby, o których mowa w § 30 ust. 1 pkt 2 lit. c, mogą monitorować pracę szkoły lub placówki w zakresie ustalonym na dany rok szkolny przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w podstawowych kierunkach realizacji polityki oświatowej państwa, o których mowa w art. 35 ust. 2 pkt 1 ustawy.

Monitorowanie oznacza działania prowadzone w szkole lub placówce obejmujące zbieranie i analizę informacji o działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki;

§ 22.1. Organ sprawujący nadzór pedagogiczny opracowuje na każdy rok szkolny plan nadzoru pedagogicznego, z uwzględnieniem wniosków z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w poprzednim roku szkolnym.

§ 22.2. Plan nadzoru, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) liczbę ewaluacji całościowych oraz liczbę i zakres ewaluacji problemowych, planowanych w poszczególnych typach szkół i rodzajach placówek;
- 2) liczbę i tematykę kontroli planowanych w poszczególnych typach szkół i rodzajach placówek.

§ 22.3. Organ sprawujący nadzór pedagogiczny podaje do publicznej wiadomości plan nadzoru, o którym mowa w ust. 1, w terminie do dnia 31 sierpnia roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny, którego dotyczy ten plan.

§ 23. Kurator oświaty opracowuje i przedstawia ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania, w terminie do dnia 15 czerwca danego roku szkolnego, wyniki i wnioski z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w okresie od dnia 1 czerwca poprzedniego roku szkolnego do dnia 31 maja danego roku szkolnego.

ORGAN PROWADZĄCY SZKOŁĘ

Jego rolę i zadania regulują zapisy:

I. Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o Systemie Oświaty (Dz.U. z 2016 r. poz.1943):

Art. 5 ust. 2. Szkoła i placówka, z zastrzeżeniem ust. 3a–3e uos, może być zakładana i prowadzona przez:

- a) jednostkę samorządu terytorialnego,
- b) inną osobę prawną (po spełnieniu warunków określonych w art. 58 ust 3),
- c) osobę fizyczną (po spełnieniu warunków określonych w art. 58 ust 3).

Art. 5 ust. 3. Jednostki samorządu terytorialnego mogą zakładać i prowadzić jedynie szkoły i placówki publiczne.

Art. 5 ust. 7. Organ prowadzący szkołę lub placówkę odpowiada za jej działalność. Do zadań organu prowadzącego szkołę lub placówkę należy w szczególności:

- 1) zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki;

- 1a) zapewnienie warunków umożliwiających stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym;
- 2) wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie;
- 3) zapewnienie obsługi administracyjnej, w tym prawnej, obsługi finansowej, w tym w zakresie wykonywania czynności, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2–6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm. 2), i obsługi organizacyjnej szkoły lub placówki;
- 4) wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych.
- 5) wykonywanie czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w stosunku do dyrektora szkoły lub placówki.

Art. 5c. W przypadku szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego zadania i kompetencje organu prowadzącego (...) – wykonuje odpowiednio: wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta, marszałek województwa.

Art. 34a

1. Organ prowadzący szkołę lub placówkę sprawuje nadzór nad jej działalnością w zakresie spraw finansowych i administracyjnych, z uwzględnieniem odrębnych przepisów.
2. W zakresie wymienionym w ust. 1 nadzorowi podlega w szczególności:
 - 1) prawidłowość dysponowania przyznanymi szkole lub placówce środkami budżetowymi oraz pozyskanymi przez szkołę lub placówkę środkami pochodzącymi z innych źródeł, a także gospodarowania mieniem;
 - 2) przestrzeganie obowiązujących przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników i uczniów;
 - 3) przestrzeganie przepisów dotyczących organizacji pracy szkoły i placówki.
3. Do wykonywania nadzoru, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 33 ust. 3 pkt 1 i 2 oraz ust. 4–6.

II. Ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego

(Dz.U. z 2010 r. nr 80, poz. 526, z późn. zm.):

Art. 27. Wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala corocznie ustawa budżetowa.

Art. 28.

1. Kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych.
2. Od kwoty, o której mowa w ust. 1, odlicza się 0,4% na rezerwę części oświatowej subwencji ogólnej.
3. Rezerwę części oświatowej subwencji ogólnej dysponuje minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego.
4. Podział rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej następuje nie później niż do dnia 30 listopada każdego roku. Środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej przekazuje jednostkom samorządu terytorialnego minister właściwy do spraw finansów publicznych.
5. Po odliczeniu rezerwy, o której mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania dzieli część oświatową subwencji ogólnej między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, biorąc pod uwagę zakres realizowanych przez te jednostki zadań oświatowych, z wyłączeniem zadań związanych z dowozem uczniów oraz zadań

związanych z prowadzeniem przedszkoli ogólnodostępnych i oddziałów ogólnodostępnych w przedszkolach z oddziałami integracyjnymi oraz zadań związanych z prowadzeniem innych form wychowania przedszkolnego – w sposób określony na podstawie ust. 6. Do podziału części oświatowej subwencji ogólnej przyjmuje się dane zgromadzone w bazie danych systemu informacji oświatowej, o którym mowa w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 45).

6. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego, określa, w drodze rozporządzenia, sposób podziału części oświatowej subwencji ogólnej między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem w szczególności typów i rodzajów szkół i placówek prowadzonych przez te jednostki, stopni awansu zawodowego nauczycieli oraz liczby uczniów w tych szkołach i placówkach.

DYREKTOR SZKOŁY

Jego zadania w zakresie organizowania i finansowania funkcjonowania szkoły określają zapisy **Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o Systemie Oświaty** (Dz.U. z 2016 r. poz.1943) mówiące, że dyrektor szkoły lub placówki w szczególności „ dysponuje środkami określonymi w planie finansowym szkoły lub placówki zaopiniowanym przez radę szkoły lub placówki i ponosi odpowiedzialność za ich prawidłowe wykorzystanie, a także może organizować administracyjną, finansową i gospodarczą obsługę szkoły lub placówki” (art. 39.1, ust. 6).

2. Akty prawne, które umożliwiają podjęcie współpracy ze szkołą ćwiczeń

W ramach:

- A. **Przygotowania pedagogicznego studentów do zawodu nauczyciela (praktyk studenckich)**, określonego zapisami:

Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz.U. z 2015 r. poz. 1264);

Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z 2012 r. poz. 131, z późn. zm.).

Należy jednak pamiętać, że każda uczelnia wyższa ma swoje wewnętrzne regulacje prawne dotyczące specyfiki organizowania praktyk w oparciu o powyższe akty prawne.

- B. **Funkcjonowania systemu doskonalenia nauczycieli**

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2016 r. poz.1943) wskazuje: Art.77a.1. W celu doskonalenia zawodowego nauczycieli mogą być tworzone placówki doskonalenia nauczycieli, zwane dalej „placówkami doskonalenia”.

- 1a. Do zadań placówek doskonalenia, o których mowa w art. 5 ust. 3b pkt 1 lit. b, ust. 3c i ust. 3d pkt 2, należy także podejmowanie działań na rzecz doskonalenia systemu oświaty, zgodnie z polityką oświatową państwa, w zakresie określonym w statutach tych placówek.

- 1b. Ministrowie prowadzący placówki doskonalenia, o których mowa w art. 5 ust. 3b pkt 1 lit. b, ust. 3c i ust. 3d pkt 2, mogą powierzać tym placówkom wykonywanie zadań związanych z podnoszeniem jakości edukacji, zapewniając środki na ich realizację.
2. Doskonalenie zawodowe nauczycieli prowadzą również nauczyciele, którym powierzono zadania doradców metodycznych.

C. Wspomagania pracy szkół i doskonalenia nauczycieli

Współpraca szkoły ćwiczeń z:

- **placówką doskonalenia powinna bazować na zapisach Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 września 2016 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz.U. z 2016 r. poz. 1591):**

§ 17.1. Do obowiązkowych zadań publicznych placówek doskonalenia prowadzonych przez samorząd województwa, powiat lub gminę należy organizowanie i prowadzenie doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie:

- 1) wynikającym z kierunków polityki oświatowej oraz wprowadzanych zmian w systemie oświaty;
- 2) wymagań stawianych wobec szkół i placówek, których wypełnianie jest badane przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny w procesie ewaluacji zewnętrznej, zgodnie z przepisami w sprawie nadzoru pedagogicznego;
- 3) realizacji podstaw programowych, w tym opracowywania programów nauczania;
- 4) diagnozowania potrzeb uczniów i indywidualizacji procesu nauczania i wychowania;
- 5) przygotowania do analizy wyników i wniosków z nadzoru pedagogicznego, wyników egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy, oraz korzystania z nich w celu doskonalenia pracy nauczycieli;
- 6) potrzeb zdiagnozowanych na podstawie analizy wyników i wniosków z nadzoru pedagogicznego oraz wyników egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy.

2. Do obowiązkowych zadań publicznych placówek doskonalenia, o których mowa w ust. 1, należy także organizowanie i prowadzenie doskonalenia zawodowego dyrektorów szkół i placówek w zakresie zarządzania oświatą.

3. Do obowiązkowych zadań publicznych placówek doskonalenia prowadzonych przez samorząd województwa, zwanych dalej „wojewódzkimi placówkami doskonalenia”, należy ponadto:

- 1) organizowanie i prowadzenie, stosownie do potrzeb, doradztwa metodycznego dla nauczycieli:
 - a) przedmiotów zawodowych nauczanych w zawodach unikatowych,
 - b) zatrudnionych w szkołach z językiem nauczania mniejszości narodowych i etnicznych oraz językiem regionalnym;
- 2) prowadzenie wojewódzkiego systemu informacji pedagogicznej, w tym gromadzenie i udostępnianie informacji dotyczących dostępnych form kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli.

4. W zakresie, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 lit. b, wojewódzkie placówki doskonalenia współpracują z organizacjami mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym.

5. Publiczne placówki doskonalenia, o których mowa w ust. 1, mogą realizować również inne zadania z zakresu doskonalenia zawodowego nauczycieli zlecone przez organ prowadzący.

§ 18.1. Publiczne placówki doskonalenia realizują zadania obowiązkowe w szczególności przez:

- 1) organizowanie i prowadzenie wspomagania szkół i placówek, polegającego

na zaplanowaniu i przeprowadzeniu działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły lub placówki w zakresie określonym w § 17 ust. 1 i 2 lub innym wskazanym przez szkołę lub placówkę, wynikającym z potrzeb szkoły lub placówki, obejmującego:

- a) pomoc w diagnozowaniu potrzeb szkoły lub placówki,
 - b) ustalenie sposobów działania prowadzących do zaspokojenia potrzeb szkoły lub placówki,
 - c) zaplanowanie form wspomaganie i ich realizację,
 - d) wspólną ocenę efektów i opracowanie wniosków z realizacji zaplanowanych form wspomaganie;
- 2) organizowanie i prowadzenie sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli oraz dyrektorów szkół i placówek, którzy w zorganizowany sposób współpracują ze sobą w celu doskonalenia swojej pracy, w szczególności poprzez wymianę doświadczeń;
 - 3) prowadzenie form doskonalenia, w tym seminariów, konferencji, wykładów, warsztatów i szkoleń;
 - 4) udzielanie konsultacji;
 - 5) upowszechnianie przykładów dobrej praktyki.

§ 24. 1. Zadania z zakresu doskonalenia zawodowego nauczycieli są również realizowane przez zatrudnionych w publicznych szkołach i placówkach nauczycieli-doradców metodycznych.

2. Do zadań nauczyciela doradcy metodycznego należy w szczególności wspomaganie nauczycieli oraz rad pedagogicznych w:

- 1) planowaniu, organizowaniu i badaniu efektów procesu dydaktyczno-wychowawczego;
- 2) opracowywaniu, doborze i adaptacji programów nauczania;
- 3) rozwijaniu umiejętności metodycznych;
- 4) podejmowaniu działań innowacyjnych.

3. Nauczyciel-doradca metodyczny realizuje zadania przez:

- 1) udzielanie indywidualnych konsultacji;
- 2) prowadzenie zajęć edukacyjnych, zajęć otwartych oraz zajęć warsztatowych;
- 3) organizowanie innych form doskonalenia wspomagających pracę dydaktyczno-wychowawczą nauczycieli;
- 4) organizowanie i prowadzenie sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli oraz dyrektorów szkół i placówek, o której mowa w § 18 ust. 1 pkt 2.

4. Nauczyciel-doradca metodyczny planuje działania stosownie do potrzeb, we współpracy z placówkami doskonalenia, bibliotekami pedagogicznymi i bibliotekami szkolnymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, oraz organami sprawującymi nadzór pedagogiczny.

- **poradnią psychologiczno-pedagogiczną powinna bazować na zapisach Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 199):**

§ 1. Publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym publiczne poradnie specjalistyczne, zwane dalej „poradniami”, udzielają dzieciom, od momentu urodzenia, i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, udzielają rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży, a także wspomagają przedszkola, szkoły i placówki w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

§ 2. Do zadań poradni należy: (...)

- 3) realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję

- przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych;
- 4) organizowanie i prowadzenie wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

§ 9.1. Realizowanie przez poradnie zadań, o których mowa w § 2 pkt 3, polega w szczególności na:

- 1) udzielaniu nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych lub specjalistom, o których mowa w § 5 ust. 2, pomocy w:
 - a) rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży, w tym w rozpoznawaniu ryzyka wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się u uczniów klas I–III szkoły podstawowej,
 - b) planowaniu i realizacji zadań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego,
 - c) rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień uczniów;
- 2) współpracy z przedszkolami, szkołami i placówkami w udzielaniu i organizowaniu przez przedszkola, szkoły i placówki pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz opracowywaniu i realizowaniu indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych oraz indywidualnych programów zajęć rewalidacyjno-wychowawczych;
- 3) współpracy, na pisemny wniosek dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki lub rodzica dziecka niepełnosprawnego albo pełnoletniego ucznia niepełnosprawnego, w określeniu niezbędnych do nauki warunków, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, w tym wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne, odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne dziecka niepełnosprawnego albo pełnoletniego ucznia niepełnosprawnego;
- 4) udzielaniu nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych lub specjalistom, o których mowa w § 5 ust. 2, pomocy w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych;
- 5) podejmowaniu działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
- 6) prowadzeniu edukacji dotyczącej ochrony zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli;
- 7) udzielaniu, we współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli i bibliotekami pedagogicznymi, wsparcia merytorycznego nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych i specjalistom, o których mowa w § 5 ust. 2.

2. Zadania, o których mowa w ust. 1, są realizowane w szczególności w formie:

- 1) porad i konsultacji;
- 2) udziału w spotkaniach odpowiednio nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów, o których mowa w § 5 ust. 2;
- 3) udziału w zebraniach rad pedagogicznych;
- 4) warsztatów;
- 5) grup wsparcia;
- 6) wykładów i prelekcji;
- 7) prowadzenia mediacji;
- 8) interwencji kryzysowej;
- 9) działalności informacyjno-szkoleniowej;
- 10) organizowania i prowadzenia sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów, o których mowa w § 5 ust. 2, którzy w zorganizowany sposób współpracują ze sobą w celu doskonalenia swojej pracy, w szczególności poprzez wymianę doświadczeń.

§ 10.1. Wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek, o którym mowa w § 2 pkt 4, polega na zaplanowaniu i przeprowadzeniu działań mających na celu poprawę jakości pracy w zakresie:

- 1) wynikającym z kierunków realizacji przez kuratorów oświaty polityki oświatowej państwa, ustalanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania zgodnie z art. 35 ust. 2 pkt 1 ustawy, oraz wprowadzanych zmian w systemie oświaty;

- 2) wymagań stawianych wobec przedszkoli, szkół i placówek, których wypełnianie jest badane przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny w procesie ewaluacji zewnętrznej, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 35 ust. 6 ustawy;
- 3) realizacji podstaw programowych;
- 4) rozpoznawania potrzeb dzieci i młodzieży oraz indywidualizacji procesu nauczania i wychowania;
- 5) analizy wyników i wniosków z nadzoru pedagogicznego oraz wyników sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy;
- 6) potrzeb zdiagnozowanych na podstawie analizy wyników i wniosków, o których mowa w pkt 5;
- 7) innych potrzeb wskazanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę.

2. Wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek obejmuje:

- 1) pomoc w diagnozowaniu potrzeb przedszkola, szkoły lub placówki;
- 2) ustalenie sposobów działania prowadzących do zaspokojenia potrzeb przedszkola, szkoły lub placówki;
- 3) zaplanowanie form wspomaganie i ich realizację;
- 4) wspólną ocenę efektów i opracowanie wniosków z realizacji zaplanowanych form wspomaganie.

§ 16. Poradnia realizuje zadania, współdziałając także z innymi poradniami, placówkami doskonalenia nauczycieli i bibliotekami pedagogicznymi oraz organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami świadczącymi poradnictwo i pomoc dzieciom i młodzieży oraz rodzicom i nauczycielom.

- **biblioteką pedagogiczną powinna bazować na zapisach Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 369):**

§ 1.1. Publiczna biblioteka pedagogiczna, zwana dalej „biblioteką”, służy w szczególności wspieraniu procesu kształcenia i doskonalenia nauczycieli, a także wspieraniu działalności szkół, w tym bibliotek szkolnych, oraz placówek, o których mowa w art. 2 pkt 3–5 i 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zwanych dalej „placówkami”, zakładów kształcenia nauczycieli i placówek doskonalenia nauczycieli.

2. Do zadań biblioteki należy:

- 1) gromadzenie, opracowywanie, ochrona, przechowywanie i udostępnianie użytkownikom materiałów bibliotecznych, w tym dokumentów piśmienniczych, zapisów obrazu i dźwięku oraz zbiorów multimedialnych, obejmujących w szczególności:
 - a) literaturę z zakresu pedagogiki i nauk pokrewnych,
 - b) publikacje naukowe i popularnonaukowe z różnych dziedzin wiedzy objętych ramowymi planami nauczania,
 - c) literaturę piękną, a także teksty kultury, o których mowa w przepisach w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół,
 - d) piśmiennictwo z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej,
 - e) podręczniki szkolne oraz przykładowe programy nauczania i programy wychowania przedszkolnego,
 - f) materiały informacyjne o kierunkach realizacji przez kuratorów oświaty polityki oświatowej państwa, ustalanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania zgodnie z art. 35 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, oraz o wprowadzanych zmianach w systemie oświaty,
 - g) materiały, w tym literaturę przedmiotu, stanowiące wsparcie szkół i placówek w realizacji ich zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, w zakresie określonym w ust. 3 pkt 2–5,

- h) materiały, w tym literaturę przedmiotu, dotyczące problematyki związanej z udzielaniem dzieciom i młodzieży oraz rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 2) organizowanie i prowadzenie wspomagania:
 - a) szkół i placówek w realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, w tym w wykorzystywaniu technologii informacyjno-komunikacyjnej,
 - b) bibliotek szkolnych, w tym w zakresie organizacji i zarządzania biblioteką szkolną;
 - 3) prowadzenie działalności informacyjnej i bibliograficznej;
 - 4) inspirowanie i promowanie edukacji czytelniczej i medialnej.
3. Wspomaganie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, jest organizowane i prowadzone z uwzględnieniem:
- 1) kierunków polityki oświatowej państwa oraz zmian wprowadzanych w systemie oświaty, o których mowa w ust. 2 pkt 1 lit. f;
 - 2) wymagań stawianych szkołom i placówkom, których spełnianie jest badane przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny w procesie ewaluacji zewnętrznej, zgodnie z przepisami w sprawie nadzoru pedagogicznego;
 - 3) realizacji podstaw programowych;
 - 4) wyników i wniosków z nadzoru pedagogicznego;
 - 5) wyników sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
 - 6) innych potrzeb wskazanych przez szkoły i placówki.
4. Wspomaganie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, polega na:
- 1) zaplanowaniu i przeprowadzeniu w związku z potrzebami szkoły lub placówki działań, mających na celu poprawę jakości pracy szkoły lub placówki, obejmujących:
 - a) pomoc w diagnozowaniu potrzeb szkoły lub placówki,
 - b) ustalenie sposobów działania prowadzących do zaspokojenia potrzeb szkoły lub placówki,
 - c) zaplanowanie form wspomagania i ich realizację,
 - d) wspólną ocenę efektów realizacji zaplanowanych form wspomagania i opracowanie wniosków z ich realizacji;
 - 2) organizowaniu i prowadzeniu sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli, którzy w zorganizowany sposób współpracują ze sobą w celu doskonalenia swojej pracy, w szczególności przez wymianę doświadczeń.
5. Biblioteki mogą ponadto:
- 1) prowadzić działalność wydawniczą;
 - 2) organizować i prowadzić działalność edukacyjną i kulturalną, w szczególności otwarte zajęcia edukacyjne, lekcje biblioteczne i spotkania autorskie.

D. Zadań ORE w zakresie wspierania placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych, określonych w zapisach:

- **Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty** (Dz.U. z 2016 r. poz.1943) umożliwiającej zakładanie i prowadzenie publicznych placówek doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnopolskim;
- **Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 września 2016 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli** (Dz.U. z 2016 r. poz. 1591):

§13.1. Do obowiązkowych zadań publicznych placówek doskonalenia o zasięgu ogólnokrajowym prowadzonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania należy:

- 1) wspieranie publicznych placówek doskonalenia, poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych, oraz bibliotek pedagogicznych, w zakresie wynikającym z kierunków realizacji przez kuratorów oświaty polityki oświatowej państwa, ustalanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania zgodnie z art. 35 ust. 2 pkt 1 ustawy,

- zwanych dalej „kierunkami polityki oświatowej”;
- 2) wspieranie publicznych placówek doskonalenia, poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych, bibliotek pedagogicznych oraz nauczycieli-doradców metodycznych w organizowaniu i prowadzeniu:
 - a) wspomaganie szkół i placówek, o którym mowa w § 18 ust. 1 pkt 1,
 - b) sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli oraz dyrektorów szkół i placówek, o której mowa w § 18 ust. 1 pkt 2 - a także w przepisach w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych, oraz w przepisach w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych;
 - 3) wspieranie szkół i placówek w zakresie realizacji ich zadań, w tym opracowywanie i publikacja materiałów informacyjnych i metodycznych;

§ 15. Do obowiązkowych zadań publicznych placówek doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych, którzy nauczają w szkołach rolniczych prowadzonych przez ministra właściwego do spraw rolnictwa, należy:

- 1) przygotowywanie programów doskonalenia zawodowego oraz opracowywanie i publikacja materiałów edukacyjnych w zakresie przedmiotów zawodowych;
- 2) organizowanie i prowadzenie doskonalenia zawodowego nauczycieli;
- 3) organizowanie różnorodnych form współpracy i wymiany doświadczeń;
- 4) wspieranie inicjatyw nauczycieli oraz wspomaganie samokształcenia i doskonalenia zawodowego;
- 5) opracowywanie, we współpracy z organami sprawującymi nadzór pedagogiczny, priorytetów doskonalenia zawodowego;
- 6) współpraca w zakresie doskonalenia zawodowego z partnerami krajowymi i zagranicznymi.

§ 16. Publiczne placówki doskonalenia, o których mowa w § 13–15, realizują:

- 1) obowiązkowe zadania określone w tych przepisach oraz działania na rzecz doskonalenia systemu oświaty, o których mowa w art. 77a ust. 1a ustawy, w zakresie określonym w statutach tych placówek;
- 2) inne zadania z zakresu doskonalenia zawodowego nauczycieli, zlecone przez ich organy prowadzące;
- 3) zadania związane z podnoszeniem jakości edukacji, powierzone przez ich organy prowadzące, zgodnie z art. 77a ust. 1b ustawy.

E. Zapewnienia jakości pracy szkół oraz placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych i bibliotek pedagogicznych wynikających z zapisów:

- **Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2016 r. poz.1943):**

Art. 21a. 1. Szkoły i placówki podejmują niezbędne działania w celu tworzenia optymalnych warunków realizacji działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej, zapewnienia każdemu uczniowi warunków niezbędnych do jego rozwoju, podnoszenia jakości pracy szkoły lub placówki i jej rozwoju organizacyjnego.

2. Działania, o których mowa w ust. 1, dotyczą:

- 1) efektów w zakresie kształcenia, wychowania i opieki oraz realizacji celów i zadań statutowych;
- 2) organizacji procesów kształcenia, wychowania i opieki;
- 3) tworzenia warunków do rozwoju i aktywności uczniów;
- 4) współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym;
- 5) zarządzania szkołą lub placówką.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, wymagania

wobec szkół i placówek, dotyczące realizacji niezbędnych działań, o których mowa w ust. 1, pozwalające na badanie jakości ich pracy – w odniesieniu do różnych typów szkół i rodzajów placówek, z uwzględnieniem charakterystyk spełniania wymagań na poziomie:

- 1) podstawowym – świadczącym o prawidłowym przebiegu procesów kształcenia, wychowania i opieki, umożliwieniu każdemu uczniowi rozwoju na miarę jego indywidualnych możliwości, podejmowaniu przez szkołę lub placówkę działań podnoszących jakość jej pracy, angażowaniu uczniów, rodziców i nauczycieli w działania szkoły lub placówki, a także współpracy ze środowiskiem lokalnym;
- 2) wysokim – świadczącym o wysokiej skuteczności działań, o których mowa w pkt 1, wyrażanej w szczególności efektami kształcenia i wychowania, pozytywnymi opiniami uczniów, rodziców i nauczycieli dotyczącymi adekwatności procesu kształcenia i wychowania do potrzeb i możliwości uczniów oraz doskonaleniem jakości pracy szkoły lub placówki prowadzącym do ich rozwoju i uspołecznienia poprzez angażowanie społeczności szkolnej i środowiska lokalnego.

Szczegółowy opis wymagań wobec publicznych szkół i placówek, dotyczących realizacji ww. działań określa **rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek oświatowych** (Dz.U. z 2015 r., poz. 1214).

- **Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego** (Dz.U. z 2015 r. poz. 1270):

Formą nadzoru pedagogicznego potwierdzającą spełnianie przez szkołę i placówkę ww. wymagań jest ewaluacja. Jest to proces gromadzenia, analizowania i komunikowania informacji na temat wartości działań podejmowanych przez szkołę lub placówkę. Wyniki ewaluacji są wykorzystywane w procesie zapewnienia wysokiej jakości organizacji procesów kształcenia, wychowania i opieki oraz ich efektów w szkole lub placówce.

§ 6.1. Ewaluacja zewnętrzna jest przeprowadzana w zakresie wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. poz. 1214), zwanych dalej „wymaganiami”.

2. Ewaluacja zewnętrzna obejmuje:

- 1) zbieranie i analizowanie informacji o działaniach szkoły lub placówki w zakresie badanych wymagań;
- 2) opisanie działań szkoły lub placówki w zakresie badanych wymagań;
- 3) ustalenie, czy szkoła lub placówka spełnia badane wymagania;
- 4) przygotowanie raportu z ewaluacji, o którym mowa w § 12 ust. 2.

3. Szkoła lub placówka spełnia badane wymagania, jeżeli realizuje każde z tych wymagań co najmniej na poziomie podstawowym.

F. Potwierdzenia jakości pracy placówki doskonalenia nauczycieli poprzez uzyskanie akredytacji kuratora oświaty zgodnie z zapisami

- **Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty** (Dz.U. z 2016 r. poz.1943):

Art. 77a. 4. Placówki doskonalenia mogą uzyskać akredytację stanowiącą potwierdzenie, że dana placówka zapewnia wysoką jakość prowadzonych form doskonalenia nauczycieli.

5. Przepisu ust. 4 nie stosuje się do publicznych placówek doskonalenia, o których mowa w art. 5 ust. 3b pkt 1 lit. b, ust. 3c i ust. 3d pkt 2.

6. Akredytację przyznaje kurator oświaty właściwy dla siedziby placówki, w drodze decyzji administracyjnej, wydawanej po przeprowadzeniu przez zespół powołany przez kuratora oświaty oceny działalności danej placówki w zakresie określonym w ust. 7.

7. Akredytację może uzyskać placówka doskonalenia, która:

- 1) zapewnia wykwalifikowaną kadrę;
- 2) opracowuje i wdraża programy doskonalenia nauczycieli oraz przeprowadza ich ewaluację;
- 3) prowadzi działalność informacyjną i upowszechnia problematykę doskonalenia nauczycieli;
- 4) zapewnia nowoczesną bazę dydaktyczną.

- **Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 20 grudnia 2003 r. w sprawie akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli (Dz.U. z 2003 r. nr 227, poz. 2248 z późn. zm.):**

§ 3. Placówka doskonalenia może uzyskać akredytację, jeżeli:

- 1) zapewnia wykwalifikowaną kadrę:
 - a) dyrektor placówki doskonalenia ukończył studia wyższe lub studia podyplomowe z zakresu zarządzania albo kurs kwalifikacyjny z zakresu zarządzania oświatą, o którym mowa w przepisach w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać osoba zajmująca stanowisko dyrektora oraz inne stanowiska kierownicze w poszczególnych typach publicznych szkół i rodzajach publicznych placówek,
 - b) nauczyciele opracowujący i wdrażający programy, o których mowa w pkt 2, mają kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela w placówce doskonalenia nauczycieli, określone w przepisach w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli,
 - c) specjaliści niebędący nauczycielami, opracowujący i wdrażający programy, o których mowa w pkt 2, prowadzą zajęcia zgodnie z posiadaniem wykształceniem i doświadczeniem zawodowym;
- 2) opracowuje i wdraża programy doskonalenia zawodowego nauczycieli, zwane dalej „programami”, oraz przeprowadza ich ewaluację:
 - a) realizuje wspomaganie szkół i placówek obejmujące: – pomoc w diagnozowaniu potrzeb szkoły lub placówki, – ustalanie sposobów działania prowadzących do zaspokojenia potrzeb szkoły lub placówki, – zaplanowanie form wspomaganie i ich realizację, – wspólną ocenę efektów i opracowanie wniosków z realizacji zaplanowanych form wspomaganie,
 - b) organizuje oraz prowadzi sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli,
 - c) systematycznie i w jednolity sposób dokumentuje przebieg procesu planowania i wdrażania oraz ewaluacji realizowanych programów i form doskonalenia,
 - d) organizuje procesy edukacyjne w sposób sprzyjający rozwojowi osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki,
 - e) zaspokajają potrzeby osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki,
 - f) organizuje procesy edukacyjne, które są efektem współpracy nauczycieli i innych osób realizujących programy,
 - g) uwzględnia w planowaniu programów wnioski z analizy badań zewnętrznych i wewnętrznych;
- 3) prowadzi działalność informacyjną i upowszechnia problematykę z zakresu doskonalenia zawodowego nauczycieli:
 - a) opracowuje oraz upowszechnia materiały informacyjne i dydaktyczne w postaci papierowej i elektronicznej,
 - b) prowadzi własną stronę internetową i zapewnia nauczycielom możliwość wymiany doświadczeń w postaci elektronicznej;
- 4) zapewnia nowoczesną bazę dydaktyczną:
 - a) pomieszczenia, w których są prowadzone formy doskonalenia zawodowego nauczycieli,

- zapewniające jego prawidłowy przebieg i realizację celów programowych,
- b) nowoczesne wyposażenie dydaktyczne umożliwiające stosowanie form i metod pracy wynikających z realizowanych programów,
- c) odpowiednio do potrzeb i specyfiki programu – zapewnia sprzęt komputerowy i dostęp do Internetu,
- d) dostęp do literatury i materiałów przewidzianych w programach,
- e) systematycznie unowocześnianą bazę dydaktyczną, zgodnie z aktualnymi potrzebami i postępowaniem technicznym.

G. Określenia obowiązków dyrektora szkoły w zakresie doskonalenia nauczycieli i wspomaganie pracy szkoły zgodnie z zapisami:

- **Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2016 r. poz.1943):**

Art. 39.1. Dyrektor szkoły lub placówki w szczególności:

- 1) kieruje działalnością szkoły lub placówki i reprezentuje ją na zewnątrz;
- 2) sprawuje nadzór pedagogiczny, z zastrzeżeniem art. 36 ust. 2; (..)
- 4) realizuje uchwały rady szkoły lub placówki oraz rady pedagogicznej, podjęte w ramach ich kompetencji stanowiących;
- 5) dysponuje środkami określonymi w planie finansowym szkoły lub placówki zaopiniowanym przez radę szkoły lub placówki i ponosi odpowiedzialność za ich prawidłowe wykorzystanie, a także może organizować administracyjną, finansową i gospodarczą obsługę szkoły lub placówki;
- 5a) wykonuje zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę lub placówkę;
- 6) wykonuje inne zadania wynikające z przepisów szczególnych;
- 7) współdziała ze szkołami wyższymi oraz zakładami kształcenia nauczycieli w organizacji praktyk pedagogicznych;

Art. 41.1. Do kompetencji stanowiących rady pedagogicznej należy:

- 1) zatwierdzanie planów pracy szkoły lub placówki po zaopiniowaniu przez radę szkoły lub placówki; (...)
- 3) podejmowanie uchwał w sprawie innowacji i eksperymentów pedagogicznych w szkole lub placówce, po zaopiniowaniu ich projektów przez radę szkoły lub placówki;
- 4) ustalanie organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli szkoły lub placówki; (...)
- 6) ustalanie sposobu wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego, w tym sprawowanego nad szkołą lub placówką przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny, w celu doskonalenia pracy szkoły lub placówki.

- **Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2014 r. poz. 191):**

Art. 7.1. Szkołą kieruje dyrektor, który jest jej przedstawicielem na zewnątrz, przełożonym służbowym wszystkich pracowników szkoły, przewodniczącym rady pedagogicznej. Dyrektor sprawuje opiekę nad dziećmi i młodzieżą uczącą się w szkole.

2. Dyrektor szkoły odpowiedzialny jest w szczególności za:

- 1) dydaktyczny i wychowawczy poziom szkoły;
- 2) realizację zadań zgodnie z uchwałami rady pedagogicznej i rady szkoły, podjętymi w ramach ich kompetencji stanowiących, oraz zarządzeniami organów nadzorujących szkołę;
- 3) tworzenie warunków do rozwijania samorządnej i samodzielnej pracy uczniów i wychowanków;
- 4) zapewnienie pomocy nauczycielom w realizacji ich zadań i ich doskonaleniu zawodowym;
- 5) zapewnienie w miarę możliwości odpowiednich warunków organizacyjnych do realizacji

- 6) zadań dydaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych;
zapewnienie bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę.
- **Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków (Dz.U. z 2002 r. nr 46, poz. 430 i z 2015 r. poz. 1973):**

§ 6.1. Dyrektor szkoły lub placówki opracowuje wieloletni plan doskonalenia zawodowego nauczycieli, mając na uwadze:

- 1) program rozwoju szkoły lub placówki i związane z tym potrzeby kadrowe,
- 2) plany rozwoju zawodowego poszczególnych nauczycieli,
- 3) wnioski nauczycieli o dofinansowanie form doskonalenia zawodowego, o których mowa w § 2 ust. 2. (...)

3. Dyrektor szkoły lub placówki, w terminie do dnia 31 marca danego roku, składa organowi prowadzącemu sprawozdanie ze sposobu wykorzystania środków przyznanych na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w poprzednim roku budżetowym.

§ 7. Organ prowadzący, w porozumieniu z dyrektorami szkół i placówek, ustala corocznie maksymalną kwotę dofinansowania opłat, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 1, oraz specjalności i formy kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane.

- **Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. z 2015 r. poz.1270):**

§ 24. 1. Dyrektor szkoły lub placówki we współpracy z innymi nauczycielami zajmującymi stanowiska kierownicze, w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego:

- 1) przeprowadza ewaluację wewnętrzną i wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia jakości pracy szkoły lub placówki;
- 2) kontroluje przestrzeganie przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki;
- 3) wspomaga nauczycieli w realizacji ich zadań, w szczególności przez:
 - a) diagnozę pracy szkoły lub placówki,
 - b) planowanie działań rozwojowych, w tym motywowanie nauczycieli do doskonalenia zawodowego,
 - c) prowadzenie działań rozwojowych, w tym organizowanie szkoleń i porad.

2. Ewaluację wewnętrzną przeprowadza się w odniesieniu do zagadnień uznanych w szkole lub placówce za istotne w jej działalności.

§ 25. 1. Dyrektor szkoły lub placówki opracowuje na każdy rok szkolny plan nadzoru pedagogicznego, który przedstawia na zebraniu rady pedagogicznej, a w przypadku szkoły lub placówki, w której nie tworzy się rady pedagogicznej – na zebraniu z udziałem nauczycieli i osób niebędących nauczycielami, które realizują zadania statutowe szkoły lub placówki, w terminie do dnia 15 września roku szkolnego, którego dotyczy plan. (...)

3. Plan nadzoru, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności: (...)
- 3) zakres wspomagania nauczycieli w realizacji ich zadań, o którym mowa w § 24 ust. 1 pkt 3.
- **Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dn. 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. 2015, poz. 1214) i wymagania nr 12: Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi:**

Charakterystyka wymagania na poziomie podstawowym

Zarządzanie szkołą lub placówką koncentruje się na wychowaniu, nauczaniu i uczeniu się oraz zapewnieniu warunków odpowiednich do realizacji tych zadań. W procesie zarządzania, na podstawie wniosków wynikających z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące podnoszeniu jakości pracy i rozwojowi szkoły lub placówki. Zarządzanie szkołą lub placówką sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli oraz doskonaleniu zawodowemu. Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami.

Charakterystyka wymagania na poziomie wysokim

Zarządzanie szkołą lub placówką sprzyja udziałowi nauczycieli, innych pracowników szkoły lub placówki oraz uczniów i rodziców w procesie podejmowania decyzji dotyczących szkoły lub placówki. Dyrektor szkoły lub placówki podejmuje skuteczne działania zapewniające szkole lub placówce wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do jej potrzeb. Zarządzanie szkołą lub placówką sprzyja wykorzystywaniu aktualnej wiedzy z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych.

H. Określenia warunków organizacyjno-finansowych doskonalenia nauczycieli zgodnie z zapisami:

- **Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2014 r. poz. 191):**

Art. 70a. 1. W budżetach organów prowadzących szkoły wyodrębnia się środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli z uwzględnieniem doradztwa metodycznego – w wysokości 1% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, z zastrzeżeniem ust. 2.

1a. Środki, o których mowa w ust. 1, mogą być również przeznaczone, w wysokości nie większej niż 20%, na dofinansowanie kosztów obniżenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielom dyplomowanym, którym powierzono zadania doradcy metodycznego. Dofinansowanie polegające na zwiększeniu funduszu wynagrodzeń w planach finansowych szkół nie może być wyższe niż skutki finansowe zatrudnienia nauczyciela w wymiarze odpowiadającym przyznanej niższe tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielowi dyplomowanemu.

2. Przepis ust. 1 nie obejmuje finansowania publicznych placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego.

2a. Podziału środków, o których mowa w ust. 1, dokonuje się po zasięgnięciu opinii związków zawodowych zrzeszających nauczycieli.

3. W budżetach wojewodów wyodrębnia się środki na wspieranie na obszarze województwa doskonalenia zawodowego nauczycieli, w łącznej wysokości 5 000 średnich wynagrodzeń nauczyciela stażysty.

4. W budżecie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania wyodrębnia się środki na realizację ogólnokrajowych zadań w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli, w łącznej wysokości 5 000 średnich wynagrodzeń nauczyciela stażysty, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Przepis ust. 4 nie obejmuje finansowania publicznych placówek doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym prowadzonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

6. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, sposób podziału środków, o których mowa w ust. 3, pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, uwzględniając w szczególności liczbę nauczycieli zatrudnionych w poszczególnych województwach, formy doskonalenia zawodowego dofinansowywane ze środków, o których mowa w ust. 1–5, oraz szczegółowe kryteria i tryb przyznawania tych środków, uwzględniając kompetencje organów wymienionych w ust. 1, a także dyrektorów szkół i placówek w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli.

- **Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków (Dz.U. z 2002 r. nr 46, poz. 430 i z 2015 r. poz. 1973):**

§ 1. Środki na wspieranie na obszarze województwa doskonalenia zawodowego nauczycieli, o których mowa w art. 70a ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, zwanej dalej „ustawa”, dzieli się pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, uwzględniając w szczególności:

- 1) liczbę nauczycieli zatrudnionych w województwie,
- 2) zadania wynikające z analizy stopnia zaspokojenia potrzeb kadrowych i potrzeb w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli w województwie,
- 3) zadania wynikające z polityki oświatowej państwa.

§ 2. 1. Ze środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli dofinansowuje się:

- 1) organizację doradztwa metodycznego dla nauczycieli, w tym koszty obniżenia wymiaru godzin zajęć, dodatkowych umów o pracę, dodatków funkcyjnych oraz podróży służbowych doradców metodycznych,
- 2) organizację szkoleń, seminariów oraz konferencji szkoleniowych dla nauczycieli, w tym nauczycieli zajmujących stanowiska kierownicze,
- 3) przygotowanie materiałów szkoleniowych i informacyjnych,
- 4) organizację warsztatów metodycznych i przedmiotowych oraz innych form doskonalenia zawodowego wynikających z potrzeb edukacyjnych na danym terenie,
- 5) organizację doskonalenia zawodowego nauczycieli szkoły lub placówki,
- 6) szkolenie rad pedagogicznych.

2. Ze środków, o których mowa w ust. 1, dofinansowuje się również w części lub w całości:

- 1) opłaty za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli,
- 2) opłaty za kursy kwalifikacyjne i doskonalące, seminaria oraz inne formy doskonalenia zawodowego dla nauczycieli skierowanych przez dyrektora szkoły lub placówki,
- 3) koszty przejazdów oraz zakwaterowania i wyżywienia nauczycieli, którzy na podstawie skierowania udzielonego przez dyrektora szkoły lub placówki uczestniczą w różnych formach doskonalenia zawodowego, a w szczególności uzupełniają lub podnoszą kwalifikacje.

§ 3. Ze środków na realizację wojewódzkich zadań w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli, o których mowa w art. 70a ust. 3 ustawy, dofinansowuje się:

- 1) programy kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli o zasięgu wojewódzkim,
- 2) zadania w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli, zlecane szkołom wyższym lub innym podmiotom,
- 3) udział krajowych podmiotów w międzynarodowych projektach i programach doskonalenia zawodowego nauczycieli,

- 4) staże zagraniczne organizowane w ramach współpracy międzynarodowej w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli.

§ 4. Ze środków na realizację ogólnokrajowych zadań w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli, o których mowa w art. 70a ust. 4 ustawy, dofinansowuje się:

- 1) centralne programy kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli,
- 2) formy doskonalenia zawodowego, o których mowa w § 3 pkt 2–4.

I. Określenia zakresu wiedzy i umiejętności niezbędnych do osiągnięcia przez uczniów na danym etapie edukacyjnym, zgodnie z podstawą programową

Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych – zał. nr 2 do Rozporządzenia MEN z dnia 30 maja 2014 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z dnia 18 czerwca 2014 r. poz. 803).

Działalność edukacyjna szkoły jest określona przez:

- 1) szkolny zestaw programów nauczania, który, uwzględniając wymiar wychowawczy, obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego;
- 2) program wychowawczy szkoły, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym;
- 3) program profilaktyki, dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym.

Szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczy szkoły oraz program profilaktyki tworzą spójną całość i muszą uwzględniać wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak i każdego nauczyciela.

Zestawienie aktów prawnych

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2016 r. poz.1943).

Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2014 r. poz. 191).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 września 2016 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz.U. z 2016 r. poz. 1591).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 199).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 369).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. z 2015 r. poz.1270).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 20 grudnia 2003 r. w sprawie akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli (Dz.U. z 2003 r. nr 227, poz. 2248 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek – Wymaganie nr 12: Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi (Dz.U. z 2015 r. poz. 1214).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 maja 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z dnia 18 czerwca 2014 r. poz. 803).

Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2010 r. nr 80, poz. 526, z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków (Dz.U. z 2002 r. nr 46, poz. 430 i z 2015 r. poz. 1973).

Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz.U. z 2015 r. poz. 1264).

Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z 2012 r. poz. 131, z późn. zm.).